

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theophili Bernardini E Societate Iesv De Religiosæ Perseverantiae Præsidiis Libri XI. ...

Bernardin, Théophile

Antverpiae, 1622

Cap. 1. De iis qui alienam salutem suis laboribus procurare non possunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47032)

LIBER OCTAVVS,

De Zelo animarum.

CAPVT I.

De iis qui salutem aliorum suis laboribus procurare non possunt.

MULTA hac de materia scribi possent, ea sola tangam, quæ intra limites mihi positos continentur.

Cùm enim potissimis firmare præsidiiis, armis instruere, virum illum optem, qui opum, honorum, voluptatum, pereuntiumq; rerum, imò & sui ipsius amore superato, in Religiosæ familiæ disciplina vivere, & ad extremum vsque perseverare decrevit: id autem quasi certum indubitatum quæ sumserim, perseverare non posse illum, qui ad propria, & instituto quod arripuit, quasi naturalia munera defungenda, voluntatis ac sollicitæ curæ nihil confert; omnino necesse est, ut de animarum zelo, virtute tantopere in Societate Iesu commendata, non nihil differam. Etenim non quemcunque perseveraturum, sed eum potissimè, qui in nostra Societate perseverare volet, instruo.

Cùm autem ad Tirones maximè atque Iuniores hæc mea scriptio dirigatur; his verò, non tam laborum & actionum aliis vitium susceptio, quàm seipsum ad perfectiora promovendi, & maioribus aptandi curæ & industria incumbat: erunt mihi ea præcipuè persequenda, quæ ad tantam virtutem aliquando capeffendam, ad parandos animos, & cauendos quos illi subinde implectit Satan, dolos non nihil conferant. Et quidem

Dolus primus est, & de quo statim ipso in ingressu monitos oportet, ne præclarissimæ virtutis cupiditas nimios & imprudentes sui amores concitet. Quod fieret si quæ in instituti amore stabilire ac firmare debuit virtus, instabiliorem, languidum, ac subtristiore redderet. Quod ipsum variè contingit, & non exiguam, tum priuatim singulis, tum vniuersè communi rerum statui, fluctuationem, atque, quod sequi necesse est, perturbationem, ac damna ingentia importat. Quare vnum quemque, intra suum se modulum cōtinere, suaque esse mediocritate contentum oportet: ita quidem, ut quid ab ipso exigatur sciat, esse que id omne vitiosum, quod aut præter vires est, aut ab hominis conditione dissentit. Quippe duobus his fermè modis fieri puto, ut etiam in Societate nostra, nonnulli à procuranda suis conatibus animarū salute arceantur; neque id illis vitio verti debeat, imò ceteros, & fructu salutis alienæ, & lucrosis æternæ gloriæ compendiis æquare possint: quod dilucidè per singula demonstro.

Conditione sua, à procuratione salutis alienæ arceri, solos eos quos Coadiutores vocamus, certum est: sunt enim ad id vnum vocati, & in Societate cooperti, vt in abruptam, rebus quæ ad spiritum attinent, operam sacerdotes nature possint, dum ipsi sufficiens corpori, & vitæ eorum necessariis, summi Dei & Domini nostri amore incumbunt. Quod sanè quantæ sit virtutis, quantæque gloriæ seminarium, is intelliget, qui humilitatis atque caritatis, virtutum præcellentissimarum, quanti sint thesauri probè capiet.

Alij sunt, quorum seu inualetudine, seu imbecillitate naturæ, seu decrepita senectute, ita sunt atritæ vires, vt conatum nullum extrinsecus adhibere possint, nec foras erumpere. Quos profectò sua etiam decet esse sorte contentos, & sanctissimæ Dei providentiæ summa tranquillitate subiectos, vereque persuasos, hanc sibi, ad vitam æternam, à Deo viam esse positam; & esse vnde sibi, qui natura filij iuxta, & sæpè supplicia sempiterna pro meriti sunt, abundè ob tam beatam sortem gratulari possint. Quid iuuat alienis, quæ habere non possis, bonis, liuido & obliquante oculo intuentis tabescere, interimque modica illa quæ tibi insunt, magnisque possent auctibus grandescere, otiosa & inculta dimittere?

C A P V T II.

Solatia duo ex eis, quæ ipsi prestare sibi & alijs possunt.

Primò omnium tam illi, qui conditione, quàm alij qui quouis alio casu, industriam suam & sudores, promouendæ alienæ salutis adhibere prohibentur, id sibi solatij habeant: iustas eas & laudabiles desiderationes esse non possent, imò verò Deo ingratas esse, & ab aliqua prauæ cupiditatis radice ortum ducere, quæcunque rectæ rationi repugnant: at qui id velle, id desiderare, quod conditionem tuam, benè & sapienter electam, dedecet, vel tuas quæ nunc sunt naturæ vires superat, imprudentiæ est, & rationi aduersatur: cur igitur doleas, tuam illi rei operam non esse addictam, quam vt nunc tecum agitur, prudenter optare non potes, imò potius leniter & hilariter declinare debes? etenim ea omnia declinanda sunt, quæ conditioni nostræ, & rectæ rationi, ac, quod consequens est, diuinæ voluntati minùs cõsentiunt: sin autem affulgente sola honesti specie abducimur; ipsi nobis imponimus, mendaciòque lætamur, fulgorem vani nominis, & gloriolæ blanditias, pro virtutis vero splendore complectentes. Quod si facimus, quid nos aliud, quàm inconsideratus imperus, vel leuiculæ ostentationis amor rapit? Dum verò neque muneris impositi lege, neque rectæ rationis impulsu mouemur, post labores diu persudatos, post tabefactum crebris suspiriis pectus; quæ tandem huic ad tam præclarum opus ardori, merces erit à Deo? Quæ, nisi vt illud Prophetarum dicat, *Quid paleis ad triticum, dicit Dominus: Non mittebam eos, & ipsi currebant: ipsi regnauerunt, & non ex me principes exiuerunt, &*

*Ierem. 23.
Osee 8.*